

2. Борисевич В. Б., Астахов Ю. С., Ставицкая Т. В. Ветеринарна ортопедія і офтальмологія. К.: Урожай, 1994. 136 с.

3. Власенко В.М., Іздепський В. Й., Рубленко М. В., Ільніцький М. Г. Патогенетичні основи та сучасні методи лікування запальних процесів у тварин. Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. 1998. Вип. 5. Ч. 2. С. 136–140.

Секція. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ ТА ТЕРАПІЇ ТВАРИН

УДК: 619:616.34–002:616–085:636.7

ВЕЛИКА Є.В. магістрантка

Науковий керівник – **БОГАТКО Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

leonidbogatko@ukr.net

Етіологія, діагностика та ефективність лікування собак за гастроентериту

Вивчено структуру хвороб собак м. Кривий Ріг методи діагностики хвороби та встановлена ефективність лікування за гастроентериту аліментарного походження та парвовірусного ентериту

Ключові слова: собаки, аліментарний гастроентерит, парвовірусний ентерит, лікування

Гастроентерит – захворювання, що характеризується запаленням слизової оболонки та інших тканин шлунка і тонкого кишечника, яке супроводжується порушенням їх секреторної, моторної, екскреторної, всмоктувальної і захисної функцій [1–3]. Частіше хворіють собаки службових порід віком 4–7 років, яких годують одноманітним раціоном, цуценята багатоплідних гнізд, собаки уражені гельмінтами, перехворілі на інфекційні хвороби, гіповітамінози, отруєння [4–5].

Мета роботи – вивчити вікову та нозологічну структуру хвороб собак, поширення етіологію гастроентериту собак і порівняти ефективність лікування хворих тварин за парвовірусного ентериту та гастроентериту аліментарного походження.

Матеріал і методи виконання роботи. Матеріалами для виконання випускної кваліфікаційної роботи були дані статистичної звітності ветеринарної лікарні „Доктор Дог”, записи у журналі прийому хворих тварин, результати клінічного дослідження собак, які поступали в лікарню, та їх лікування, дані морфологічного дослідження крові хворих тварин.

Для вивчення поширення хвороб собак проводили аналіз даних ветеринарної звітності, записів в журналі для реєстрації хворих тварин. За цього враховували вікову, породну і нозологічну структуру хвороб. Всього проведено аналіз по 2018 собаках, які поступили в лікарню у 2020 році. Етіологію гастроентериту вивчали з урахуванням анамнестичних даних, епізоотичної ситуації симптомів хвороби (враховували своєчасність проведення профілактичних щеплень проти парвовірусного ентериту, чуми, інфекційного гепатиту, аналізували годівлю собак і якість кормів).

Одним із етапів роботи було визначення ефективності двох лікувальних схем за парвовірусного ентериту і гастроентериту аліментарного походження.

Результати досліджень. Проведений аналіз показав, що у собак м. Біла Церква причиною гастроентериту частіше були аліментарні фактори, пов'язані з неякісною їх годівлею. Із анамнестичних даних було встановлено, що досить часто причиною хвороби було згодовування зіпсованих кухонних відходів, зміни сухих кормових сумішей, які використовуються для годівлі собак, а у молодяку раннє переведення з годівлі материнським молоком на кормові суміші без урахування їх відповідності для даного віку

тварин. Всього за 2016 рік аліментарне походження гастроентериту було встановлено у 55,9 % собак, які поступили в лікарню з даним діагнозом.

У 44,1 % собак, які поступили в лікарню, гастроентерит був вторинного походження, зокрема 68,3 % у собак діагностували парвовірусний ентерит. Частіше його реєстрували у молодняку. Причинами захворювання були по-рушення графіку профілактичних щеплень. Із анамнестичних даних було встановлено, що хворим собакам щеплення проти парвовірусного ентериту не проводили, а зараження їх відбувалось під час вигулювання і контакту з ін-шими тваринами, особливо з бездомними, які, напевне, були вірусоносіями. Діагноз на парвовірусний ентерит ставили враховуючи епізоотичний стан м. Кривий Ріг – є неблагополучним по даному захворюванню; анамнестичні да-ні – відсутність профілактичних щеплень, а також типові симптоми хвороби.

У 25,6 % хворих встановлено гастроентерит паразитарного походжен-ня, зокрема за результатами копрологічного дослідження був поставлений діагноз – токсокароз, але, очевидно, були і інші причини які встановити не було змоги.

Серед собак, які поступили в лікарню, діагностували 5 випадків отруєнь.

Гастроентерит у собак проявлявся наступними симптомами: за алімен-тарного походження перебіг хвороби у більшості випадків був легким, вста-новлювали незначне пригнічення загального стану тварин. Температура тіла у 6 собак (24 %)була в нормі, частота пульсу і дихання дещо збільшені. У 8 (32 %) тварин тварин спостерігали блювоту. Блювотні маси буро-зеленого ко-льору з кислим запахом. У всіх тварин відмічалась діарея. Калові маси рідкі, смердючого запаху з домішками слизу і пухирцями газів.

Під час лікування хворих собак порівняли його ефективність за гастроентериту аліментарного походження і парвовірусного ентериту. Схеми лікування наведені у таблиці 1.

Таблиця 1 – Схеми лікування собак за парвовірусного ентериту і гастроентериту аліментарного походження

Парвовірусний ентерит		Гастроентерит аліментарного походження	
Препарати	Доза, шлях введення	Препарати	Доза, шлях введення
Фармазін	0,2 мл/кг, в/м, 1 раз на добу	Фармазін	0,2 мл/кг, в/м, 1 раз на добу
Серенія	1мл/10 кг, п/ш, в/в, 1 раз на добу, можна 2 рази	Серенія	1мл/10 кг, п/ш, в/в, 1 раз на добу, можна 2 рази
Глюкоза 40%	2-2,5мл/кг, в/в, 1 раз на добу, крапельно	Стерофундин	30-40мл/кг, крапельно, в/в
Стерофундин	40-50мл/кг, крапельно, в/в	NaCl 9%	30-40мл/кг, крапельно, в/в
NaCl 9%	40-50мл/кг, крапельно, в/в	Осетрон/ Метоклопрамід	0,1мл/кг, в/в, в/м, п/ш, 1 раз на добу
Осетрон/Метоклопрамід	0,1мл/кг, в/в, в/м, п/ш, 1 раз на добу	Омез	1мг/кг, в/в, 1 раз на добу
B12	1мл/тварину, в/в, п/ш, в/м, одноразово	Ніфуроксазид	1-2мл/5 кг, перорально, кожні 6 годин
Лімофундин/Аміноплазмаль	1мл/кг, в/в, крапельно	ПробіотикForti Flora	1 пакетик на добу, 3 дні

Катозал/Вітозал	0,5мл/кг, в/в, п/ш, в/м, 1 раз на день		
Ніфуроксазид	1-2мл/5 кг, перорально, кожні 6 годин		
Гемотрансфузія	5-10 мл/кг, в/в, крапельно, одноразово		
Цефтриаксон	30-40мг/кг, в/в, в/м, 1 раз на день або Фармазін		

Ефективність лікування собак за парвовірусноентеритусклала 68,8 % за тривалості 8–10 днів і кількості рецидивів у 37,5 % хворих. За гастроентериту аліментарного походження одужало 100 % хворих, тривалість лікування становила 5–7 днів.

Таким чином, проведені дослідження дозволили встановити причини гастроентериту у собак, симптомів хвороби, зміни морфологічних показників і функціонального стану печінки, встановити ефективність лікування за гастроентериту аліментарного походження і парвовірусного ентериту.

Висновки. 1. Причинами гастроентериту були аліментарні і вторинні чинники. Гастроентерит аліментарного походження був встановлений у 55,9 % собак, а вторинного – у 44,1 % собак, які посупили в лікарню. У 73 (68,3 %) цуценят діагностували парвовірусний ентерит.

2. Ефективність лікування собак за парвовірусного ентериту склала 68,8 % за тривалості 8–10 днів і кількості рецидивів у 37,5 % хворих. За гастроентериту аліментарного походження одужало 100 % хворих, тривалість лікування становила 5–7 днів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби тварин /В.І. Левченко та ін.: За ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2012. Ч.1. 528 с.
2. Фасоля В.П. Вікова, нозологічна і порідна структура хвороб собак у місті Житомирі. Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. Біла Церква, 2004. Вип. 28. С. 256–263.
3. Фасоля В.П. Диспансеризація собак службових порід: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора вет. наук: спец. 16.00.01 “Діагностика і те-рапія тварин”. Біла Церква, 2008. 38 с.
4. Кондрахин І.П., Оводжова Л.С. Болезниоргановпищеварения у собак. М.: ВНТИ Центр, 1991. С. 15–17.
5. Симсон Дж., Уильзе Р. Болезнипищеварительнойсистемы собак и кошек/ пер с англ. Г.Н. Пимочкиной; под ред. В.В. Грищенко. М.: Аквариум Бук, 2003. 496 с.

УДК: 619:616.36:636.7

ГРИЩЕНКО В.Д., магістрантка

Науковий керівник – **БОГАТКО Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

leonidbogatko@ukr.net

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ КОТІВ ЗА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ

Цукровий діабет (ЦД) є глобальною медико-соціальною проблемою, що обумовлено епідеміологічним характером розповсюдження та розвитком діабетичних ангіопатій, які істотно знижують якість та тривалість життя хворих. ЦД займає сьоме місце серед основних причин смертності населення більшості країн світу, а його частка серед ендокринних захворювань сягає 70 %. [1]. Згідно з офіційними даними Міжнародної Федерації Діабету (2019), прогнозується збільшення захворюваності на діабет у світі в 1,5 рази до 2030 року [2].

Серед хвороб у домашніх котів усе більшого поширення набуває цукровий діабет. Сприяють поширенню діабету гіподинамія та перегодовування тварин [3,4]. Частота виникнення цукрового діабету у котів